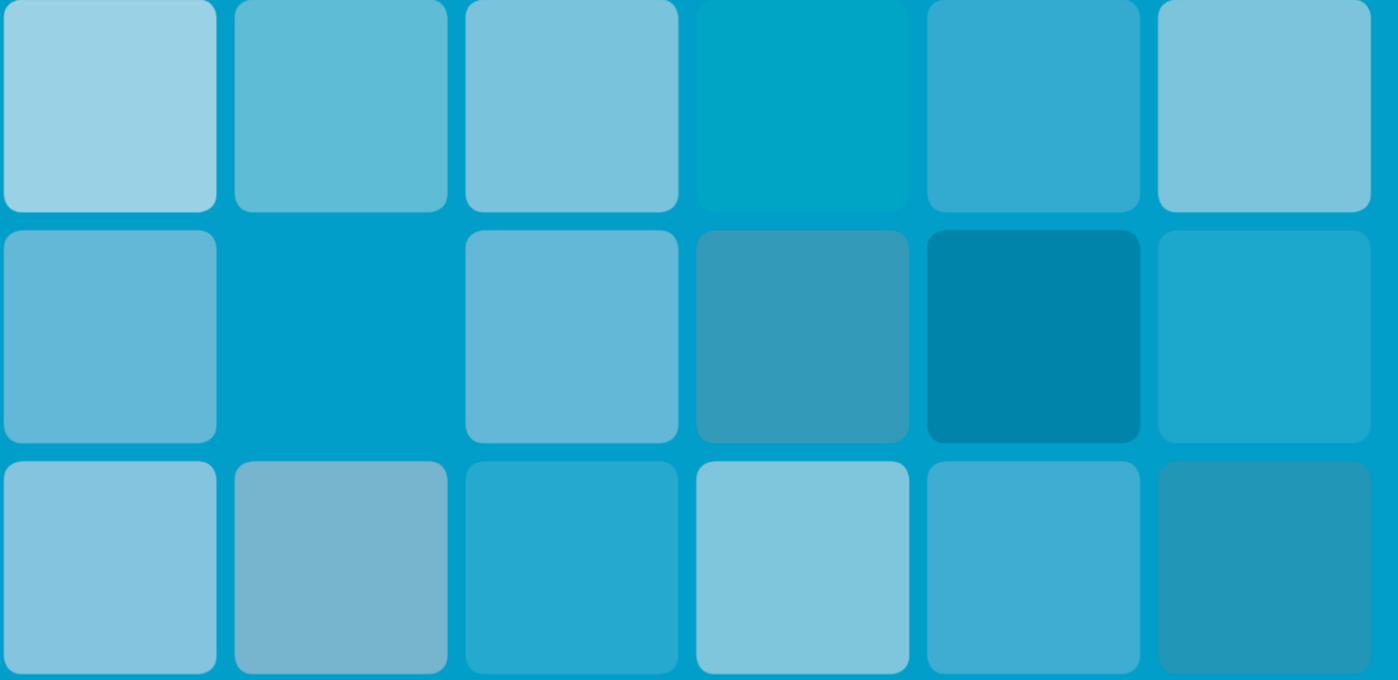

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Temel Eğitim Genel Müdürlüğü

İLETİŞİM VE SUNUM BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

(Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu 7 veya 8. Sınıflar)

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Temel Eğitim Genel Müdürlüğü**

**İLETİŞİM VE SUNUM BECERİLERİ DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI
(Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu 7 veya 8. Sınıflar)**

İÇİNDEKİLER

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI	3
ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI	3
ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ	3
DEĞERLERİMİZ	4
YETKİNLİKLER	4
ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	5
BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI	6
SONUÇ.....	7
İLETİŞİM VE SUNUM BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASI.....	7
1. İLETİŞİM VE SUNUM BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI	7
2. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	8
ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI.....	10
KAZANIMLAR VE AÇIKLAMALAR.....	11
1. ÜNİTE: İLETİŞİME BAŞLARKEN	11
2. ÜNİTE: ETKİLİ İLETİŞİM	11
3. ÜNİTE: İLETİŞİM YÖNETİMİ	11
4. ÜNİTE: SUNUM ÖNCESİ	12
5. ÜNİTE: SUNUM ESNASI.....	12
6. ÜNİTE: SUNUM SONRASI.....	13

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Bilim ve teknolojide yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim bilgiyi üreten, hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkı sağlayan vb. niteliklerdeki bir bireyi tanımlamaktadır. Bu nitelik dokusuna sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek öğretim programları salt bilgi aktaran bir yapıdan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanımlara ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir. Her iki gruptaki kazanım ve açıklamalar da ilgili disiplinin yetkin, güncel, geçerli ve eğitim öğretim sürecinde hayatta ilişkileri kurulabilecek niteliktedir. Bu kazanımlar ve sınırlarını belirleyen açıklamaları, sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla değerler, beceriler ve yetkinlikler çevresinde bütünleşmiş bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.

ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 2. maddesinde ifade edilen “Türk Millî Eğitimiminin Genel Amaçları” ile “Türk Millî Eğitimiminin Temel İlkeleri” esas alınarak hazırlanmıştır.

Eğitim ve öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okul öncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek.

2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde, öz güven ve öz disipline sahip, gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamak.

3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, “Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi”nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak.

4. Liseyi tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle, millî ve manevi değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, “Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi”nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda bir mesleğe, yükseköğretime ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamak.

ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bilgi, beceri ve davranışlar öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerlerimiz ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışların arasındaki bütünlüğü kuran bağlantı ve ufuk işlevi görmektedir. Değerlerimiz toplumumuzun millî ve manevi kaynaklarından damıtılarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlarmıza aktaracağımız öz mirasımızdır. Yetkinlikler ise bu mirasın hayata ve insanlık ailesine katılmasını ve katkı vermesini sağlayan eylemsel bütünlüklerimizdir. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde teori-pratik bütünlüğündeki asli parçamızı oluşturur. Güncellik içinde öğrenme öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ise bizi biz yapan

değerlerimizin ve yetkinliklerin günün şartları içinde görünürlük kazanma araç ve platformlarıdır; günün şartları içinde değişiklik gösterebilir yapısıyla arzıdır ve bu sebeple de sürekli gözden geçirmelerle güncellenir, yenilenir.

DEĞERLERİMİZ

Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünümüze ve yarınlarımıza uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatımızın rutin akışında ve karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan kudretin ve gücün kaynağıdır.

Bir toplumun geleceğinin, değerlerini benimsemiş ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlarına bağlı olduğu tartışma götürmez bir gerçektir. Bundan dolayı eğitim sistemimiz her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırma amacıyla hareket eder. Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarılı, belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmek asli görevidir; yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi değerleri kazandırma amacı çerçevesindeki işlevini, öğretim programlarını da kapsayan eğitim programıyla yerine getirir. “Eğitim programı”; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Öğretim programlarında bu anlayışla değerlerimiz, ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır.

Öğretim programlarında yer alan “kök değerler” şunlardır: adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına, hem ilişkili olduğu alt değerlerle ve hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

YETKİNLİKLER

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde; kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde (TYÇ) belirlenmiştir. TYÇ sekiz anahtar yetkinlik belirlemekte ve aşağıdaki gibi tanımlamaktadır:

1) Anadilde iletişim: Kavram, düşünce, görüş, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme ve yorumlama (dinleme, konuşma, okuma ve yazma); eğitim ve öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi her türlü sosyal ve kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmaktır.

2) Yabancı dillerde iletişim: Çoğunlukla ana dilde iletişimin temel beceri boyutlarını paylaşmakta olup duygu, düşünce, kavram, olgu ve görüşleri hem sözlü hem de yazılı olarak kişinin istek ve ihtiyaçlarına göre eğitim, öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi uygun bir dizi sosyal ve kültürel bağlamda anlama, ifade etme ve yorumlama becerisine dayalıdır. Yabancı dillerde iletişim, aracılık etme ve kültürlerarası anlayış becerilerini de gerektirmektedir. Bireyin yeterlilik seviyesi, bireyin sosyal ve kültürel geçmişi, çevresi, ihtiyaçları ve ilgilerine bağlı olarak dinleme, konuşma, okuma ve yazma boyutları ile farklı diller arasında değişkenlik gösterecektir.

3) Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler: Matematiksel yetkinlik, günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen süreç, faaliyet ve bilgiye vurgu yapılmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini içermektedir.

Bilimde yetkinlik, soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığına ve metodolojiden yararlanma beceri ve arzusuna atıfta bulunmaktadır. Teknolojide yetkinlik, algılanan insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin

uygulanması olarak görülmektedir. Bilim ve teknolojiye yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatandaş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.

4) Dijital yetkinlik: İş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsar. Söz konusu yetkinlik, bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.

5) Öğrenmeyi öğrenme: Bireyin kendi öğrenme eylemini etkili zaman ve bilgi yönetimini de kapsayacak şekilde bireysel olarak veya grup hâlinde düzenleyebilmesi için öğrenmenin peşine düşme ve bu konuda ısrarcı olma yetkinliğidir. Bu yetkinlik, bireyin var olan imkânları tanıyarak öğrenme ihtiyaç ve süreçlerinin farkında olmasını ve başarılı bir öğrenme eylemi için zorluklarla başa çıkma yeteneğini kapsamaktadır. Yeni bilgi ve beceriler kazanmak, işlemek ve kendine uyarlamak kadar rehberlik desteği aramak ve bundan yararlanmak anlamına da gelir. Öğrenmeyi öğrenme, bilgi ve becerilerin ev, iş yeri, eğitim ve öğretim ortamı gibi çeşitli bağlamlarda kullanılması ve uygulanması için önceki öğrenme ve hayat tecrübelerine dayanılması yönünde öğrenenleri harekete geçirir.

6) Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler: Bu yetkinlikler kişisel, kişilerarası ve kültürlerarası yetkinlikleri içermekte; bireylerin farklılaşan toplum ve çalışma hayatına etkili ve yapıcı biçimde katılmalarına imkân tanıyacak; gerektiğinde çatışmaları çözecek özelliklerle donatılmasını sağlayan tüm davranış biçimlerini kapsar. Vatandaşlıkla ilgili yetkinlik ise bireyleri, toplumsal ve siyasal kavram ve yapılarla ilişkin bilgiye, demokratik ve aktif katılım kararlılığına dayalı olarak medeni hayata tam olarak katılmaları için donatmaktadır.

7) İnisyatif alma ve girişimcilik: Bireyin düşüncelerini eyleme dönüştürme becerisini ifade eder. Yaratıcılık, yenilik ve risk almanın yanında hedeflere ulaşmak için planlama yapma ve proje yönetme yeteneğini de içerir. Bu yetkinlik, herkesi sadece evde ve toplumda değil işlerine ait bağlam ve şartların farkında olabilmeleri ve iş fırsatlarını yakalayabilmeleri için aynı zamanda iş hayatında desteklemekte; toplumsal ve ticari etkinliklere girişen veya katkıda bulunan kişilerin ihtiyaç duydukları daha özgün bilgi ve beceriler için de bir temel teşkil etmektedir. Etik değerlerin farkında olma ve iyi yönetişimi desteklemeyi de kapsar.

8) Kültürel farkındalık ve ifade: Müzik, sahne sanatları, edebiyat ve görsel sanatlar dâhil olmak üzere çeşitli kitle iletişim araçları kullanılarak görüş, deneyim ve duyguların yaratıcı bir şekilde ifade edilmesinin önemini takdiridir.

ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Hiçbir insan bir başkasının birebir aynısı değildir. Bu sebeple öğretim programlarının ve buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinin “herkese uygun”, “herkes için geçerli ve standart olması” insanın doğasına terstir. Bu sebeple ölçme ve değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi şarttır. Öğretim programları bu açıdan bir yol göstericidir. Öğretim programlarından ölçme değerlendirmeye ait bütün unsurları içermesini beklemek gerçekçi bir beklenti olarak değerlendirilemez. Eğitimde çeşitlilik; birey, eğitim düzeyi, ders içeriği, sosyal ortam, okul imkânları vb. iç ve dış dinamiklerden ciddi şekilde etkilendiği için, ölçme ve değerlendirme uygulamalarının etkililiğini sağlamada öncelik, öğretim programlarında değil öğretmen ve eğitim uygulayıcılarındadır. Bu noktada özgünlük ve yaratıcılık öğretmenlerden temel beklentidir.

Bu bakış açısından hareketle öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme yaklaşımına yön veren ilkeleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlamalı, kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılacak ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde, gereken teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır.
3. Eğitimde ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır.
4. Bireysel farklılıklar gerçeğinden dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genel geçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir. Öğrencinin akademik gelişimi tek bir yöntemle veya teknikle ölçülüp değerlendirilmez.
5. Eğitim sadece “bilme (bilişsel)” için değil, “hissetme (duygu)” ve “yapma (eylem)” için de verilir; dolayısıyla sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilemez.
6. Çok odaklı ölçme değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir.
7. Bireylerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişebilir. Bu sebeple söz konusu özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.

BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programlarının geliştirilmesi sürecinde insanın çok yönlü gelişimsel özelliklerine dair mevcut bilimsel bilgi ve birikim dikkate alınarak bütün bileşenler arasında ahengi dikkate alan harmonik bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bağlamda bazı temel gelişim ilkelerine değinmek yerinde olacaktır.

Öğretim programları, insan gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve gelişimin hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında, her yaş döneminde bireylerin gelişim özelliklerini dikkate alarak destekleyici önlemler alınması önerilmektedir.

Gelişim, hayat boyu sürse de tek ve bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evreler de başlangıç ve bitişleri açısından homojen değildir. Bu sebeple programlar olabildiğince bunu göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların amaçlarını ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir.

Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık belirli yönelimlerle karakterize edilir: basitten karmaşığa, genelden özele ve somuttan soyuta doğru gelişim gibi. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön şart ve ardılığı noktasında dikkate alınmış hem de sınıflar düzeyinde derslerin dağılımlarında ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi düşünce gelişimini etkiler ve düşünce gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden, öğrencinin edindiği bir kazanımın, gelişimde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate alması beklenir.

Öğretim programları bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Kalımsal, çevresel ve kültürel faktörlerden kaynaklanan bireysel farklılıklar ilgi, ihtiyaç ve yönelme açısından da kendini belli eder. Öte yandan bu durum bireylerarası ve bireyin kendi içindeki

farklılıkları da kapsar. Bireyler hem başkalarından farklılık gösterir hem de kendi içindeki özellikleri ile farklıdır. Örneğin bir bireyin soyut düşünme yeteneği güçlü iken aynı bireyin resim yeteneği zayıf olabilir.

Gelişim hayat boyu sürmekle birlikte bu gelişimin hızı evrelere göre değişkendir. Hızın yüksek olduğu zamanlar gelişim açısından riskli ve kritik zamanlardır. Bu sebeple öğretmenlerin gelişim hızının yüksek olduğu zamanlarda öğrencinin durumuna daha duyarlı davranması beklenir. Söz gelimi ergenlik dönemi kimlik edinimi için kritik dönemdir ve eğitim bu dönemde kimlik edinimini destekleyici sosyal etkileşimleri artırır ve yönetir.

SONUÇ

Elimizdeki programları güncelleme sürecinde hangi işlemlerden ve aşamalardan geçtiğimiz üzerine bilgi vermek de yerinde olacaktır. Bu bağlamda:

- Farklı ülkelerin son yıllarda benzer gerekçelerle yenilenip güncellenen öğretim programları incelenmiş,
- yurt içinde ve yurt dışında eğitim öğretim ve programlar üzerine yapılan akademik çalışmalar taranmış,
- başta Anayasamız olmak üzere ilgili mevzuat, kalkınma planları, hükümet programları, şûra kararları, siyasi partilerin
- programları, sivil toplum kuruluşları ve sivil araştırma kurumları tarafından hazırlanan raporlar vb. dokümanlar analiz edilmiş,
- Millî Eğitim Bakanlığı programlar ve öğretim materyalleri daire başkanlıkları tarafından geliştirilen anketler aracılığıyla öğretmen ve yöneticilerin programlar ve haftalık ders çizelgelerine yönelik görüşleri toplanmış,
- illerden gelen her bir branşla ilgili zümre raporları incelenmiş,
- branşlara yönelik açık uçlu sorulardan oluşan ve elektronik ortamda erişime açılan anket verileri derlenmiş,
- eğitim fakültelerimizin branşlar ölçeğinde hazırladıkları raporlar incelenmiş,

bütün görüş, öneri, eleştiri ve beklentiler, Bakanlığımızın ilgili birimlerinden uzman personel, öğretmen ve akademisyenlerden oluşan çalışma gruplarınca değerlendirilmiştir. Yapılan tespitler doğrultusunda öğretim programlarımız gözden geçirilip güncellenmiş ve yenilenmiştir. Programların uygulanmasına 2018-2019 eğitim öğretim yılı itibarıyla topyekûn geçilecek ve sonrasında yapılacak izleme değerlendirme sonuçlarına göre yine gerekli güncellemeler yapılacaktır. Böylelikle programlarımızın gelişmelerle ve bilimsel, sosyal, teknolojik vb. ihtiyaçlarla koşutluğunun sürekliliği sağlanmış olacaktır.

İLETİŞİM VE SUNUM BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASI

1. İLETİŞİM VE SUNUM BECERİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI

İletişim ve Sunum Becerileri Dersi Öğretim Programı, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları" ile "Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri" esas alınarak hazırlanmıştır.

Buna göre Program'ın amacı öğrencinin;

1. Duygu ve düşüncelerini etkili bir biçimde ifade etmesini, karşısındakini doğru ve hızlı bir şekilde anlamasını sağlamak,

2. Duygu ve düşüncelerini ifade ederken, günlük yaşamdaki problemleri çözerken karşısındakinin amacını ve haklarını dikkate alma alışkanlığı kazanmasını sağlamak,
3. İkna edici bir iletişim kurma becerisini geliştirmek,
4. Gerekli bilgilere ulaşma, uygun materyalleri hazırlama ve topluluk önünde konuşma deneyimi kazanarak sunum yapma yeterliliğine ulaşmasını sağlamak,
5. Dil, beden dili, görsel ve sese dayalı kodlamaları doğru anlama ve bunları etkili kullanmasını sağlamak,
6. Toplumsal değerleri içselleştirerek, iletişim kurduğu kişilerin kültürel farklılıklarını dikkate almasını sağlamak,
7. Türkçeyi, anlama ve anlatma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmasını sağlamak,
8. Düşünme, anlama, araştırma, keşfetme, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, yorumlama, analiz-sentez yapma ve değerlendirme becerilerini geliştirmek,
9. Bilimsel, yaratıcı ve eleştirel düşünme; problem çözme, karar verme, iş birliği, girişimcilik ve bilgi teknolojilerini kullanma temel becerilerini geliştirmek,
10. Millî, manevi, ahlaki, tarihî, kültürel, sosyal, estetik ve sanatsal değerlere önem vermesini sağlamaktır.

2. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

1. İletişim ve Sunum Becerileri Dersi Öğretim Programı kazanımlarında Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Drama, Medya Okuryazarlığı, Yazarlık ve Yazma Becerileri, Sosyal Bilgiler, Düşünme Eğitimi derslerine yönelik bilgi ve beceriler yer almaktadır. Dersin işlenişinde belirtilen derslere yönelik disiplinler arası bir anlayış gözetilmelidir.
2. Program'da yetkinlik, değer ve beceriler kazanımlarla ilişkilendirilmiştir. Uygulamalarda yetkinlik, değer ve becerilerin kazandırılması göz önünde bulundurulmalıdır.
3. Millî ve dinî bayramlar, mahallî kurtuluş ve kutlama günleri, belirli gün ve haftalarda İletişim ve Sunum Becerileri dersinde ortaya konacak performanslardan yararlanılabilir.
4. Sunum performansları için konuların belirlenmesinde diğer derslerdeki ödev, görev ve proje konularından; değerlerimizden, öğrencilerin ilgi duydukları alanların yanı sıra “yiyecek israfı, sağlıklı beslenme, akılcı ilaç kullanımı, vergi bilinci, iş sağlığı ve güvenliği, küresel ısınma, kültürel miras, tarihî zaferler, zararlı alışkanlıklar, şiddetin önlenmesi, çocuk hakları, engelli bireylere karşı duyarlılık, ilk yardım, tasarruf, geri dönüşüm, e-devlet ve siber güvenlik vb.” konularından yararlanılabilir.
5. İletişim ve Sunum Becerileri dersinde ortaya konacak performansların sınıf dışı ortamlarda da sunulması sağlanabilir.
6. MEB'in öğretim programlarındaki ölçme ve değerlendirme yaklaşımından hareketle bu derse yönelik ölçme ve değerlendirme etkinliklerinde aşağıdaki açıklamalardan yararlanılabilir.

Programda; öğrenme sürecinin başlangıcında öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin belirlenmesi, süreç içinde öğrenme ve gelişiminin izlenmesi ile sürecin sonunda kazanımların gerçekleşme düzeylerinin belirlenmesi; birbirini destekleyen, tamamlayan ölçme ve değerlendirme etkinlikleri olarak ele alınmıştır. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kazanımların öngördüğü bilgi ve becerilerin dengeli bir şekilde temsil edilmesi gerekir.

Sürecin başlangıcında öğrencilerin dönem, ünite ve ders öncesinde bilişsel, duyuşsal, psikomotor davranışlar bağlamında ne durumda olduklarını görmek, ders planlaması açısından önemlidir. Bu amaç için gözlem formları, hazırbulunuşluk testleri, tutum ölçekleri vb. kullanılarak öğrencilerin ön öğrenme ve becerilerine ilişkin bulgular elde edilebilir. Bunların dışında varsa bir önceki döneme/yıla ait öğrenci ürün dosyalarına başvurulabilir.

Süreç içindeki ölçme ve değerlendirme çalışmalarında eksik ve yanlış öğrenmeler belirlendikten sonra bu eksiklerin giderilmesi ve yanlışların düzeltilmesine yönelik düzenlemeler yapılır. Bu aşamada öğrencilerin benlik algılarını olumsuz etkileyecek nitelikte ve yargılayıcı olunmamasına dikkat edilmelidir.

Öğrenme sürecinin sonunda yapılacak ölçme, kazanımların kapsadığı bilgi ve becerilerin ne ölçüde edinildiği ile ilgili bulgular toplanmasını sağlar. Buradan hareketle değerlendirme işlemi yapılır veya gerekirse öğretim süreci yeniden planlanır.

Bu derste ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir. İletişim ve sunum becerilerinin ayrı ayrı veya tümleşik bir şekilde değerlendirilebilmesi için eğitim-öğretim yılı içinde öğrenci ürün dosyaları kullanılabilir. Öz, akran ve grup değerlendirmelerinin verimli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi, üç aşamada uygulanmasına bağlıdır. Buna göre ilk aşamada öğrenciler sözel olarak değerlendirmeler yapar. İkinci aşamada açık uçlu sorular aracılığıyla yazılı olarak öğrenme sürecine, başarımına ve ürüne yönelik değerlendirmelerde bulunur. Üçüncü aşamada ise dereceli puanlama anahtarları, öz değerlendirme formları, dereceleme ve tutum ölçekleri gibi çeşitli araçlar kullanarak puanlamalar yapar.

Öğretmen ve öğrencilerin kullanabileceği ölçme ve değerlendirme araç-tekniği önerileri aşağıdaki tabloda verilmektedir:

Tablo 1. İletişim ve Sunum Becerileri Dersine Yönelik Ölçme ve Değerlendirme Araç-Teknikleri ile Bunlara İlişkin Öneriler

Araç ve Teknikler	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> Dereceli puanlama anahtarı (sunum, tartışma, rol yapma, drama, münazara gibi bireysel ve iş birliğine dayalı, süreç odaklı etkinlikler için) Öğrenci ürün dosyası Öz, akran, grup ve tutum değerlendirme ölçeği 	<p>Öğrencilerin ilgi alanlarına yönelik; sınıf içi ve sınıf dışı, bireysel çalışmalar veya grup çalışmaları ile sunum becerisini ölçmeye yönelik etkinlikler yaptırılabilir. Öğrencilerin, kendini ve arkadaşlarını değerlendirmesi için uygulama yapılabilir.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Çeşitli ölçütleri barındıran kontrol listeleri, dereceleme ölçekleri, gözlem formları; açık uçlu sorular, çoktan seçmeli sorular, doğru-yanlış tipi testler vb. 	<p>Öğrencilerin ön bilgileri, süreçteki öğrenmeleri ve süreç sonundaki durumları ayrı ayrı ve bütünlük olarak ele alınır. Sunumlar içerik; dil, anlatım ve sözsüz iletişim unsurları yönünden değerlendirilir.</p>

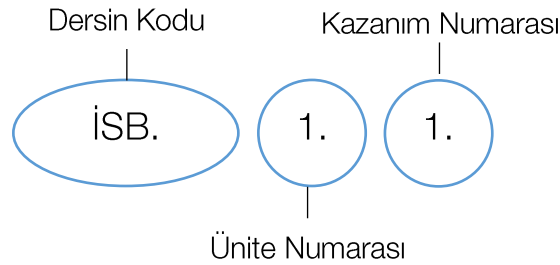
ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

İletişim ve Sunum Becerileri Dersi Öğretim Programı'nda üniteler *İletişime Başlarken*, *Etkili İletişim*, *İletişim Yönetimi*, *Sunum Öncesi*, *Sunum Esnası* ve *Sunum Sonrası* olmak üzere altı başlıkta ele alınmıştır.

Tablo 2: İletişim ve Sunum Becerileri Dersi Öğretim Programı Ünite Adları, Kazanım Sayıları, Öngörülen Süre/Ders Saati ve Ders Saati Yüzdeleri

Ünite No	Ünite Adı	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Süre Oranı %
1	İletişime Başlarken	5	8	11
2	Etkili İletişim	3	10	14
3	İletişim Yönetimi	6	6	8
4	Sunum Öncesi	10	16	22
5	Sunum Esnası	5	24	34
6	Sunum Sonrası	4	8	11
Toplam		34	72	100

Programın yapısında “İSB”, İletişim ve Sunum Becerileri dersini, ilk sayı ünite numarasını, ikinci sayı da ünite içindeki kazanım numarasını göstermektedir. Gerekliğinde kazanımlarla ilgili açıklamalar, kazanımın altında italik olarak ifade edilmiştir. Kazanımların yapısı aşağıda gösterilmiştir:

KAZANIMLAR VE AÇIKLAMALAR

1. ÜNİTE: İLETİŞİME BAŞLARKEN

İSB.1.1. İletişimin birey ve toplum için önemini kavrar.

İSB.1.2. İletişim süreci ve iletişimin temel öğelerini kavrar.

Kaynak, mesaj, kodlama, kanal/araç, alıcı, geri bildirim ve bağlam öğelerini tanımaları sağlanır. Kişiler arası iletişim uygulamaları yapmaları sağlanır.

İSB.1.3. İletişim kurarken dilin önemini kavrar.

Bir kodlama sistemi olan dilin sözlü ve yazılı iletişimdeki önemi vurgulanarak söz varlığı geliştirme çalışmaları yapılır.

İSB.1.4. İletişim kurarken sözsüz iletişim unsurlarının önemini kavrar.

Görsel (grafik simge, tablo-grafik, resim-fotoğraf), ses (sesin şiddeti; vurgu-tonlama, anlamsız ifadeler) ve beden diliyle oluşturulan ifadeleri tanımaları sağlanır.

İSB.1.5. İletişim araçlarını tanır.

Sözlü, yazılı ve görsel araçları (televizyon, telefon, bilgisayar, akıllı telefon, radyo, sinema, tiyatro, gazete, dergi, kitap, tabela vb.) tanımaları sağlanır.

2. ÜNİTE: ETKİLİ İLETİŞİM

İSB.2.1. Etkili iletişim türlerini kavrar.

Manipülasyonun tek yönlü amaca hizmet eden, hukuk ve etiğe aykırı; propagandanın tek yönlü amaca hizmet eden, hukuka uygun ancak etiğe aykırı; iknanın ise karşılıklı çıkarlara hizmet eden, hukuka ve etiğe uygun iletişim türleri olduğunu kavramaları sağlanır.

İSB.2.2. Etkili iletişimin temellerini kavrar.

Karşılıklı bulunma, tutarlılık, toplumsal kanıt, sevgi, otorite, kıtlık, karşıtlık ve uzlaşma ilkelerini tanımaları sağlanır.

İSB.2.3. Etkili iletişim tekniklerini kavrar.

Güler yüzle selamlama, mesajı özetleme ve tekrar etme, soru sorma, ortak noktalardan yararlanma, zıtlıklardan yararlanma, empati kurma vb. teknikleri kavramaları sağlanır.

3. ÜNİTE: İLETİŞİM YÖNETİMİ

İSB.3.1. İletişim hak ve sorumluluklarını dikkate alır.

Demokratik haklardan biri olan iletişimi özgürce kullanması ve iletişimle ilgili sorumluluklarının bilincine varması sağlanır. İletişim sürecinde adaletli olma, haklara saygılı olma ve insan onuruna uygun davranma üzerinde durulur.

İSB.3.2. Kültürel farklılıkları dikkate alarak iletişim kurar.

Selamlama, hitap ve iletişimi sonlandırmaya yönelik kalıp ifadeler ile beden dilinin kültürlere göre farklılık gösterdiğini kavramaları sağlanır.

İSB.3.3. Görgü kurallarını dikkate alarak iletişim kurar.

İSB.3.4. Etkin dinler.

Dinleyerek etkileme tekniklerini kavramaları sağlanır.

İSB.3.5. İletişim engel ve çatışmalarını kavrar.

a) Empati kurmama, dinlememe vb.nin iletişim engeli olduğunu kavramaları sağlanır.

b) Toplumsal rol ve statüler, heyecanı kontrol edememe vb.nin iletişim çatışması yaratabileceğini kavramaları sağlanır.

İSB.3.6. Sorunlarını iletişim becerilerini kullanarak çözer.

4. ÜNİTE: SUNUM ÖNCESİ

İSB.4.1. Sunum ve sunum türlerini tanıır.

Teknolojik araç gereç ve diğer materyallerden yararlanarak sözlü-yazılı anlatım veya drama teknikleri ile gerçekleştirilen sunum türlerini kavramaları sağlanır.

İSB.4.2. Bireysel veya iş birliğine dayalı sunumlarda sorumluluk alır.

İSB.4.3. Sunum için zaman planlaması yapar.

İSB.4.4. Sunum için gerekli bilgileri toplar.

İSB.4.5. Sunum için gerekli materyalleri hazırlar.

İSB.4.6. Sunum için gerekli programları kullanır.

Yaygın sunum programlarını (PowerPoint, Prezi vb.) kullanmaları sağlanır.

İSB.4.7. Verilerden hareketle tablo veya grafik oluşturur.

İSB.4.8. Sunumla ilgili tanıtım yapar.

Afiş hazırlama, mesajla bilgilendirme gibi tanıtım etkinlikleri yapmaları sağlanır.

İSB.4.9. Sunumun yapılacağı ortamı düzenler.

İSB.4.10. Sunum için kendini psikolojik ve fiziksel olarak hazırlar.

5. ÜNİTE: SUNUM ESNASI

İSB.5.1. İzleyicileri sunum hakkında bilgilendirir.

İSB.5.2. Sesini ortama göre ayarlar.

İSB.5.3. Ortamı etkili kullanır.

İSB.5.4. Sözlü ve sözsüz etkili iletişim tekniklerini uygular.

İSB.5.5. Dinleyici/izleyicilerden geri bildirim alır.

Beden dilini takip etme, soru sorma, dinleyici/izleyicileri aktif kılma vb. teknikleri kullanmaları sağlanır.

6. ÜNİTE: SUNUM SONRASI

İSB.6.1. Sunumu içerik yönünden değerlendirir.

İSB.6.2. Sunumu dil ve anlatım yönünden değerlendirir.

İSB.6.3. Sunumu sözsüz iletişim unsurları (ses, beden dili ve görselleri etkili kullanma) yönünden değerlendirir.

İSB.6.4. Sunumu iletişim araçlarıyla paylaşır.

Sunumunu poster, sosyal medya ve diğer iletişim araçları yoluyla paylaşması sağlanır.

